

Lista tematów do części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego

w roku szkolnym 2017/2018
„stara matura” – prezentacja

Zespół Szkół Ekonomicznych w Nysie

LITERATURA:

1. Bohater literacki jako alter ego autora. Przeanalizuj temat, odwołując się do wybranych utworów.
2. Przeanalizuj wpływ biografii Adama Mickiewicza na jego twórczość. Omów wybrane utwory.
3. Romantyczne fascynacje Orientem. Omów temat, analizując wybrane utwory literackie.
4. Dwór ziemiański - jego wygląd i znaczenie. Omów temat, analizując wybrane utwory literatury polskiej.
5. Literackie interpretacje przypowieści biblijnych na wybranych przykładach dzieł. Scharakteryzuj sposoby i cele tego literackiego zjawiska.
6. Przemiana wewnętrzna bohatera literackiego. Omów problem na dowolnie wybranych przykładach literackich z różnych epok.
7. Funkcjonowanie motywu samotności w literaturze. Zaprezentuj temat, analizując wybrane teksty kultury.
8. Literackie portrety matki. Omów temat, analizując wybrane przez siebie przykłady literackie z różnych epok.
9. Na wybranych przez siebie przykładach przedstaw kreacje bohaterów, którzy doświadczyli okrucieństwa podczas II wojny światowej. Pokaż ich problemy i próby odbudowania świata wartości.
10. Bohater uwikłany w historię. Przedstaw problem na wybranych przykładach z literatury XIX i XX wieku.
11. Różne postawy człowieka wobec totalitaryzmu w literaturze. Przedstaw je, analizując wybrane utwory literatury współczesnej.
12. Wpływ wojny na psychikę człowieka. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory literatury wojny i okupacji.
13. Poczucie egzystencjalnej pustki i zagubienia w świecie. Scharakteryzuj ich przejawy, analizując wybrane utwory literackie modernizmu.
14. Biografia artysty jako inspiracja. Na podstawie wybranych tekstów zawierających wątki biograficzne udowodnij, że biografia wpływa na literackie kreacje bohaterów i świata przedstawionego.
15. Jak powstał świat? Porównaj mity stworzenia świata i człowieka zapisane w mitologiach różnych krajów.
16. Wizerunek władcy i sposoby sprawowania władzy. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory literackie z różnych epok.
17. Walka dobra ze złem jako temat wybranych utworów literackich. Wykaż wiodącą rolę tego motywu w twórczości literackiej.
18. Wizja człowieka i Boga w twórczości średniowiecza, renesansu i baroku. Określ podobieństwa i różnice w sposobie ujęcia tego problemu w wybranych utworach literackich.
19. Motyw przemijania w literaturze staropolskiej. Omów temat, analizując wybrane utwory.
20. Różne sposoby funkcjonowania motywu zbrodni i kary w literaturze. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory.
21. Biografia poety romantycznego jako tworzywo literackie. Omów teksty zawierające wątki biograficzne i wskaż na zależność pomiędzy biografią romantycznego twórcy a bohaterem literackim przez niego kreowanym.
22. Ewolucja znaczenia pojęcia honoru w literaturze polskiej i obcej. Omów na przykładzie tekstów różnych epok literackich.
23. Wizja świata i Boga w literaturze dwóch wybranych epok literackich. Omów koncepcje człowieka, świata i Boga, analizując wybrane przykłady.
24. Ubiór jako sposób na wyrażanie siebie. Scharakteryzuj mody i stroje różnych epok, analizując wybrane literackie opisy.
25. Miasto – przestrzeń wroga czy przyjazna? Zanalizuj dzieła pisarzy trzech różnych epok pod kątem funkcjonowania tego motywu oraz sposobu jego prezentacji w wybranych przez siebie utworach.
26. Rozmowy z Bogiem w literaturze polskiej. Zaprezentuj kilka przykładów z trzech gatunków literackich, zwracając szczególną uwagę na kontekst sytuacyjny i wymowę.
27. Miłość jako siła niszcząca. Omów problem, analizując utwory z różnych epok literackich.
28. Wizja ojczyzny w twórczości Czesława Miłosza. Omów temat, analizując wybrane teksty prozatorskie, poetyckie i eseistyczne pisarza.
29. Odmienność, obcość, alienacja bohaterów literackich. Przedstaw problem na podstawie kilku wybranych tekstów, zwracając szczególną uwagę na przyczyny i skutki owego wyobcowania.
30. Inspiracje polskich kabaretów - artystyczne i polityczne oblicza satyry. Omów temat, analizując wybrane utwory trzech kabaretów.
31. Outsiderzy literatury. Omów zagadnienie na podstawie biografii i twórczości dwóch wybranych polskich pisarzy XX wieku.
32. „Naprawdę kocha się tylko raz”. Analizując wybrane teksty przedstaw i omów kreacje bohaterów przeżywających wielką miłość.
33. Apokaliptyczne wizje i przeczucia katastroficzne. Omów, analizując teksty literackie z XIX i XX wieku.
34. Poszukiwanie sensu życia. Omów koncepcje bohaterów, analizując wybrane przykłady dzieł literackich.

35. „Człowiek stworzony jest do buntu”. Omów problem na podstawie znanych ci utworów literackich.
36. „Prawdziwa odwaga i inteligencja to umiejętność bycia innym niż wszyscy”. Ukaż nieprzeciętność i indywidualność w postawie bohaterów literackich różnych epok.
37. „Władza - zaszczyt, zobowiązanie, siła niszcząca”. Omów temat na wybranych tekstach literackich.
38. Średniowiecze wciąż żywe w literaturze. Omów na wybranych przykładach literackich inspiracje sztuką średniowiecza.
39. „Na dobre i na złe”. Różne kreacje małżeństw w literaturze. Scharakteryzuj na wybranych przykładach.
40. Polskie tradycje ludowe inspiracją dla poetów różnych epok. Omów na wybranych przykładach dzieł literackich.
41. Pamiętnik, dziennik, reportaż - dokumentalne tradycje prozy. Przedstaw, analizując wybrane przykłady z literatury polskiej.
42. Człowiek w totalitarnym państwie. Omów zagadnienie na podstawie utworów z literatury polskiej i obcej.
43. Nienawiść jako siła destrukcyjna. Omów na podstawie wybranych utworów z literatury polskiej i obcej.
44. Hasła średniowiecza i renesansu jako klucze do odczytania literatury staropolskiej. Omów na podstawie znanych Ci utworów literatury polskiej i obcej.
45. Artysta jako bohater utworu literackiego. Omów na wybranych przykładach z literatury staropolskiej i XIX wieku.
46. „Samotność jest przyjemnością dla tych, którzy jej pragną i męką dla tych, co są do niej zmuszeni” (W. Tatarkiewicz). Omów powyższe aspekty samotności na wybranych utworach różnych epok.
47. Motyw rozstania (odejścia) w literaturze. Przedstaw, analizując wybrane utwory z różnych epok.
48. Emigracja jako temat literacki: między dramatem wykorzenia a próbą wolności absolutnej. Omów problem, analizując wybrane utwory z literatury współczesnej.
49. Nowe koncepcje bohatera międzywojennej prozy psychologicznej. Przedstaw zagadnienie, powołując się na utwory literatury polskiej i obcej.
50. Historia, chwila obecna i wieczność w przemyśleniach C. K. Norwida. Omów, analizując wybrane utwory literackie.
51. Bard, wieszcz, poeta. Na podstawie utworów poetyckich różnych epok przedstaw portret i rolę poety w literaturze polskiej.
52. Dziadkowie, rodzice, dzieci... Analizując celowo dobrane teksty, omów model rodziny występujący w literaturze różnych epok.
53. Obywatelska refleksja w literaturze renesansu i oświecenia. Przedstaw, w jaki sposób literatura tych epok próbowała wywierać wpływ na reformę państwa.
54. „Razem, młodzi przyjaciele!”. Omów motyw przyjaźni w literaturze polskiej XIX i XX wieku na przykładach wybranych dzieł.
55. Człowiek i natura. Omów związki człowieka z przyrodą na przykładach wybranych utworów literackich różnych epok.
56. „Dom mieszkalny niewielki, lecz zewsząd chędogi...”. Omów motyw domu na podstawie polskich utworów literackich różnych epok.
57. Renesansowy i oświeceniowy optymizm. Porównaj zjawiska na podstawie celowo dobranych utworów literackich.
58. Rzym, Paryż, Warszawa... Zaprezentuj sposoby ukazania miast na podstawie wybranych utworów literackich różnych epok.
59. Od Prusa do Kapuścińskiego. Omów ewolucję felietonu od początków istnienia gatunku do XX wieku na podstawie celowo wybranych przykładów.
60. Życie jako teatr. Omów temat, przedstawiając różne ujęcia tego motywu w wybranych utworach.
61. Fenomen twórczości R.R. Tolkiena i A. Sapkowskiego w kontekście współczesnej literatury popularnej. Zanalizuj wybrane utwory. Omów przyczyny popularności literatury fantastycznej.
62. Diagnoza stanu duchowego i kulturowego społeczeństwa polskiego przełomu wieków XX i XXI zapisana w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
63. Omów przyczyny popularności literatury fantastycznej we współczesnym świecie. Odwołaj się do wybranych przykładów literatury polskiej i obcej.
64. Motywy historyczne w twórczości Jacka Kaczmarskiego. Przeanalizuj wybrane wiersze i pieśni autora.
65. Ofiara i kat. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory literackie z różnych epok.
66. Różne ujęcia motywu mogił i grobów w literaturze polskiej. Zanalizuj wybrane przykłady
67. Przedstaw sposoby kreowania wielkich wodzów historycznych w wybranych utworach literackich.
68. Scharakteryzuj sposób kreowania scen batalistycznych oraz ich funkcje w kilku wybranych utworach literackich różnych epok.
69. Na podstawie wybranych przykładów omów funkcje nawiązań do utworów Szekspira w utworach romantycznych i współczesnych.
70. W jaki sposób pisarze posługują się komizmem? Odpowiedz, analizując wybrane dzieła literackie różnych autorów.
71. W paraboli (przypowieści) świat przedstawiony jest wykładnikiem jakiejś ogólnej prawdy moralnej, filozoficznej czy religijnej. zilustruj tę definicję przykładami wybranych dzieł literackich.
72. Konflikt między wiarą i rozumem w wybranych utworach literackich. Omów na wybranych przykładach.
73. Przedstaw nawiązanie do formy pamiętnika i jego funkcje w literaturze, analizując wybrane przykłady.

74. Analizując wybrane utwory pozytywistyczne, wykaż ich związek z publicystyką epoki.
75. Powroty do lat dziecięcych w literaturze. Omów, analizując funkcje tego motywu w wybranych utworach.
76. Jednostka a zbiorowość. Przedstaw różne literackie ujęcia problemu na wybranych przykładach dzieł.
77. Scharakteryzuj odmiany klasycyzmu - zanalizuj wybrane dzieła pisarzy różnych epok (np. Kochanowski, Krasicki, Staff, Herbert).
78. Dziedzictwo sarmackie w literaturze epok późniejszych. Zbadaj zjawisko w wybranych tekstach literackich.
79. Ekspiacja (odkupienie win) jako droga powrotu do człowieczeństwa. Omów na wybranych przykładach literackich.
80. Przedstaw na wybranych przykładach obraz Litwy w twórczości polskich pisarzy. Analiza dzieł.
81. Postawa franciszkańska w literaturze na przestrzeni epok. Przedstaw na wybranych przykładach dzieł.
82. Przedstaw na wybranych przykładach dzieł wpływ różnych koncepcji filozoficznych na literaturę.
83. Motyw *Mazurka Dąbrowskiego*. Omów jego funkcję, analizując wybrane utwory literackie.
84. Od Tomasa Morusa do Wisławy Szymborskiej. Różne ujęcia motywu utopii i jego funkcje w wybranych utworach literackich.
85. Troska o losy kraju jako temat literatury i publicystyki. Omów na wybranym materiale literackim i publicystycznym różnych epok.
86. Motywy baśniowe w literaturze romantycznej i współczesnych powieściach typu fantasy. Zanalizuj i porównaj wybrane przykłady.
87. Doświadczenie schyłku epoki w literaturze młodopolskiej i współczesnej. Omów na wybranych przykładach.
88. Noc i dzień, światłość i ciemność jako motywy literackie. Przedstaw różne ujęcia, analizując wybrane przykłady.
89. Uczyć, wychowywać, dawać świadectwo prawdzie, bronić zagrożonych wartości. Na podstawie wybranych utworów scharakteryzuj rolę i zadania pisarza w wybranych epokach.
90. Orient jako inspiracja pisarzy. Zanalizuj różne sposoby funkcjonowania tego motywu w wybranych utworach.
91. Funkcje heroizacji i deheroizacji bohatera literackiego. Przedstaw je, wykorzystując wybrane utwory literackie.
92. Różne sposoby funkcjonowania tradycji homeryckiej w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
93. T. Różewicz, Cz. Miłosz, Z. Herbert - trzy koncepcje poezji współczesnej. Zaprezentuj na wybranych przykładach wierszy.
94. Jakaż jest prawda o nas samych? Prawda, mit i stereotyp w literaturze polskiej. Rozważ problem, analizując wybrane teksty.
95. Motyw labiryntu w różnych ujęciach literackich. Przedstaw na wybranych przykładach.
96. Poezja tworzona przez kobiety w modernizmie (np. Wolska, Ostrowska, Zawistowska), w dwudziestoleciu międzywojennym (np. Pawlikowska - Jasnorzewska), w poezji współczesnej np. Poświatowska). Zaprezentuj na wybranych przykładach.
97. Kościół jako miejsce akcji w utworze literackim. Omów jego znaczenie w wybranych tekstach.
98. Na podstawie wybranych utworów zanalizuj twórczość Kolumbów jako poetycki zapis zmagania się straconego pokolenia z wyrokami historii.
99. Porównaj koncepcje poety w literaturze romantycznej i modernistycznej na podstawie analizy wybranych utworów.
100. Rola lektur w kształtowaniu charakterów i postaw postaci literackich. Przedstaw na wybranych przykładach.
101. Kategoria absurdu i sposób jej realizacji w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
102. Różne sposoby funkcjonowania tradycji biblijnej w literaturze baroku i romantyzmu. Zaprezentuj na wybranych przykładach.
103. Deheroizacja postaci i demitologizacja wydarzeń jako sposób mówienia o trudnej wojennej rzeczywistości. Omów zagadnienie na podstawie literatury wojennej i powojennej.
104. Groteska jako sposób opisywania rzeczywistości XX wieku. Omów zagadnienie, analizując wybrane teksty literackie.
105. Tradycja antyczna jako sposób komentowania rzeczywistości totalitarnej w poezji Zbigniewa Herberta. Przedstaw zagadnienie w kontekście twórczości artysty.
106. Turpizm jako kategoria estetyczna służąca do opisanego rzeczywistości współczesnej. Przedstaw problem, analizując twórczość wybranych artystów XX i XXI wieku.
107. Różne odcienie ironii w poezji Wisławy Szymborskiej. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane utwory poetki.
108. Alegoria w literaturze. Zanalizuj jej funkcje na przykładach z dwóch różnych epok.
109. Rola bohatera zbiorowego na kartach literatury różnych epok. Omów temat na wybranych przykładach.
110. Znaczenie dziennika - pamiętnika - listu w odkrywaniu prawdy o artyście. Omów zagadnienie na przykładach z różnych epok.
111. Wpływ świata salonów na bohaterów literackich. Rozwiń temat na wybranych przykładach dzieł autorów różnych epok.
112. Wizerunki artystów utrwalone na kartach dzieł literackich różnych epok - omów temat, analizując wybrane przykłady.
113. Programy naprawy Rzeczypospolitej w ujęciu pisarzy różnych epok literackich - zanalizuj znane sobie utwory.
114. Rola pamiętek w życiu bohaterów literackich. Omów temat, wykorzystując wybrane przykłady z utworów różnych epok.

115. Rola filozofów w kształtowaniu postaw ludzi różnych epok. Zaprezentuj temat, analizując wybrane przykłady kreacji bohaterów literackich.
116. Rola instrumentów muzycznych w tekstach literackich różnych epok. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
117. Śląsk jako źródło inspiracji literackiej. Omów temat, analizując wybrane utwory różnych epok.
118. Od *Iliady* Homera do.... Przeanalizuj ewolucję eposu na wybranych przykładach.
119. „Marność nad marnościami i wszystko marność” - przedstaw biblijny rodowód motywu *vanitas* i omów jego funkcjonowanie w tekstach literatury różnych epok.
120. Literacki obraz małych ojczyzn w literaturze XIX i XX wieku. Przedstaw na wybranych przykładach.
121. Omów motyw wspomnienia jako elementu kompozycyjnego i znaczeniowego w utworach literackich różnych epok.
122. Kim jest poeta? Odpowiedz na podstawie wybranych utworów literackich i programów z różnych epok.
123. Wolność i tyrania w literaturze romantycznej i w poezji powojennej. Omów i zinterpretuj zjawisko na wybranych przykładach z literatury polskiej i światowej.
124. Artysta - wieszcz, kapłan, geniusz, rzemieślnik.... Przedstaw rozumienie roli artysty w różnych epokach, analizując celowo wybrane utwory literackie.
125. Humor w literaturze - rozwiń temat, analizując wybrane dzieła z kilku epok.
126. Powstanie listopadowe w literaturze polskiej. Przeanalizuj funkcjonowanie tego wątku na wybranych utworach z różnych epok.
127. Różne formy dokumentaryzmu w literaturze współczesnej. Zanalizuj i zinterpretuj na podstawie wybranych przykładów.
128. Różne sposoby funkcjonowania tradycji homeryckiej w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach literackich z różnych epok.
129. Poezja jako narzędzie walki z systemem. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory literatury powojennej.
130. Mity polskiego romantyzmu i ich kontynuacje - akceptacje i polemiki z nimi - w dziełach spadkobierców. Przedstaw na wybranych przykładach utworów Orzeszkowej, Prusa, Sienkiewicza, Żeromskiego, Wyspiańskiego.
131. Biblijne inspiracje w twórczości wybranych pisarzy XIX i XX wieku. Omów problem na wybranych przykładach.
132. Sposoby wykorzystywania motywu tyrańskiego w literaturze. Przedstaw na wybranych przykładach.
133. David Lawrence twierdził, że wielka literatura opowiada o moralności. Analizując wybrane utwory, potwierdź ten pogląd lub podejmij z nim polemikę.
134. Dyskusje i polemiki, a także waśnie i kłótnie - omów, jaką pełnią funkcję w utworach literackich różnych epok.
135. Josif Brodski powiedział, że: „Przeznaczeniem dzieła sztuki zawsze jest przetrwać swojego twórcę”. Omawiając wybrane dzieła powstałe do końca XIX wieku, wykaż, że wypełniły one swoje przeznaczenie.
136. Przedstaw na wybranych przykładach utworów literackich funkcje motywów mitologicznych w twórczości młodopolskiej.
137. Interpretując liryki wybranych poetów, omów problem bytu i niebytu w poezji.
138. Twórczość wybranych poetów wobec europejskiej tradycji kulturowej. Przedstaw temat na wybranych przykładach tekstów.
139. *Biblia* - „książka nad książkami”. Rozważ ciągłą aktualność spraw w niej poruszanych, odwołując się do wybranych dzieł literackich.
140. Bunt antycznego Prometeusza jako źródło literackiej inspiracji. Przedstaw funkcjonowanie motywu w wybranych utworach z różnych epok.
141. Dialogi z tradycją w twórczości poetów współczesnych. Omów na wybranych przykładach.
142. Dzieło literackie jako ważna wypowiedź na temat miejsca kobiety w społeczeństwie i w kulturze. Omów na wybranych przykładach.
143. Faust - ważna postać w dziejach kultury. Przedstaw na wybranych przykładach z literatury i sztuki.
144. Katastroficzna koncepcja dziejów jako temat literacki. Omów w oparciu o wybrane przykłady.
145. Liczby jako znaczący motyw literacki. Omów to zjawisko, posługując się wybranymi przykładami.
146. Manifestowanie dekadentkich nastrojów w utworach literackich. Omów problematykę na podstawie tekstów z literatury polskiej i obcej
147. Marynarze, żeglarze, ludzie morza. Przedstaw ich zmagania z żywiołem na wybranych przykładach z literatury.
148. Nadzieja i trwoga w arcydziełach prozy światowej. Omów na wybranych przykładach.
149. Na podstawie wybranych utworów przedstaw postawy bohaterów literatury XX wieku - wiernych głoszonym ideałom.
150. Obserwacja świata tematem poetyckiej refleksji. Przedstaw zagadnienie na podstawie analizy wybranych wierszy poetów współczesnych.
151. Omów różne portrety bohatera z ludu oraz sposoby ukazania go w literaturze polskiej.
152. Pan i służa w literaturze. Przedstaw różne sposoby ujęcia tematu, odwołując się do wybranych utworów.
153. Porównaj literackie portrety mieszczan obecne w literaturze różnych epok.
154. Przeanalizuj postacie idealistów na wybranych przykładach literatury XIX i XX wieku.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI:

1. Zaprezentuj różne interpretacje wybranego powstania narodowego w sztuce. Zanalizuj wybrane przykłady dzieł literatury i innych dziedzin sztuki.
2. Człowiek w obliczu śmierci w XX i XXI wieku. Rozwiń temat na podstawie wybranych przykładów z literatury i innych dziedzin sztuki oraz mediów.
3. Nastroje, przecucia i niepokoje egzystencjalne w sztuce. Omów zagadnienie, analizując wybrane dzieła literatury i innych dziedzin sztuki różnych epok.
4. Rzeczpospolita kawalerów z fantazją, czyli XVII - wieczni Sarmaci w oczach spadkobierców. Omów sposoby funkcjonowania tradycji sarmackiej w literaturze i malarstwie następnych epok.
5. Analizując wybrane teksty kultury (literatury i innych dziedzin sztuki) z XIX lub XX wieku, przedstaw sposób funkcjonowania motywu zesłania.
6. Legenda napoleońska wśród Polaków. Rozwiń zagadnienie, analizując wybrane utwory literackie i malarskie.
7. Metafora drogi i jej rola w kulturze. Omów zagadnienie, analizując i porównując ujęcia literackie, plastyczne i filmowe tego motywu.
8. Wierzenia ludowe w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów problem, analizując wybrane teksty kultury.
9. Biesiada jako pretekst do mówienia rzeczy ważnych. Przedstaw przemiany motywu w dziełach sztuki (literatury i innych dziedzin) różnych epok.
10. Sposób funkcjonowania motywu czasu i zegara w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach dzieł.
11. System totalitarny w literaturze, filmie, plastyce. Omów zagadnienie, analizując wybrane teksty kultury powstałe po roku 1945.
12. Hagiografia piórem i pędzlem malowana. Zanalizuj zjawisko na wybranych przykładach dzieł.
13. Omów funkcjonowanie kiczu w literaturze, w muzyce i kulturze masowej (na przykładach wybranych dzieł).
14. Bohaterowie literaccy i filmowi w poszukiwaniu prawdy o sobie. Omów problem, analizując wybrane przykłady.
15. Na podstawie wybranych utworów literackich i ich inscenizacji teatralnych porównaj typy dramatu antycznego, szekspirowskiego, romantycznego.
16. Realizm i historyzm w sztuce. Omów problem, analizując wybrane przykłady dzieł literatury i innych dziedzin sztuki.
17. Brzydota w literaturze i innych dziedzinach sztuki - przekora, nowa estetyka czy moda? Omów wybrane przykłady dzieł.
18. Dramaty Szekspira jako źródło inspiracji dla literatury i filmu. Omów, analizując wybrane przykłady.
19. Groteska jako kategoria estetyczna XX wieku. Omów na przykładzie wybranych tekstów kultury (dzieł literatury i innych dziedzin sztuki).
20. Kabaret jako fenomen w kulturze. Omów zjawisko, analizując wybrane przykłady literackie i innych dziedzin sztuki.
21. Artystyczne interpretacje historii w literaturze i malarstwie - Henryk Sienkiewicz i Jan Matejko. Analiza porównawcza dzieł.
22. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie - analizując wybrane dzieła, omów jego najciekawsze Twoim zdaniem przykłady zastosowania. Scharakteryzuj kryteria oceny, którymi się posłużyłeś, wybierając materiał do prezentacji.
23. Kontrast jako zasada kompozycji i jego związek ze światopoglądem epoki. Omów temat, analizując przykłady z literatury i dzieł plastycznych.
24. Mickiewicz - Andriolli - Wajda. Wyjaśnij, na czym polega pokrewieństwo słowa i obrazu w postrzeganiu świata przedstawionego *Pana Tadeusza* przez powyższych twórców?
25. Dlaczego okłamują samych siebie? Rozwiń temat, charakteryzując postawy bohaterów wybranych utworów literackich i dzieł filmowych.
26. Współbrzmi, zachwyca, przeraża... Jaką rolę spełnia pejzaż w literaturze i innych dziedzinach sztuki? Odpowiedz, analizując wybrane teksty kultury różnych epok.
27. Maski, kostiumy, zasłona - od romantyzmu po współczesność. Omów wskazane motywy, analizując wybrane przykłady z literatury i innych dziedzin sztuki.
28. Omów rolę kostiumu w wartościowaniu bohatera na podstawie przykładów z literatury i innych dziedzin sztuki.
29. Malarstwo symboliczne i impresjonistyczne inspiracją dla literatury młodopolskiej. Prześledź najciekawsze powiązania, zastosowane środki artystyczne oraz sposoby przedstawiania świata w wybranych przez siebie dziełach.
30. Sposoby istnienia utworu muzycznego w dziele literackim. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z różnych epok (np. koncertu Jankiela w *Panu Tadeuszu*, pieśni Chochola w *Weselu*, *Grande Valse Brillante* w *Kwiatach polskich* J. Tuwima).
31. Ikonograficzne i literackie wyobrażenie śmierci. Omów zagadnienie na przykładzie dzieł wybranej epoki.
32. Średniowieczne malarstwo i architektura inspiracją dla pisarzy późniejszych epok. Omów zagadnienie, analizując wybrane dzieła.
33. Obraz śmierci w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady z epoki średniowiecza i baroku.

34. *Ars moriendi* i *danse macabre*. Omów funkcjonowanie tych motywów w literaturze i malarstwie średniowiecza.
35. Dialog z tradycją romantyczną w literaturze i filmie XX wieku. Omów, analizując wybrane teksty literackie i ekranizacje filmowe.
36. Motyw powrotu w literaturze, filmie, malarstwie. Omów zagadnienie na podstawie wybranych przykładów.
37. Poetyka snu w literaturze, filmie, malarstwie. Omów temat na wybranych przykładach.
38. „Kto mi powiada, że moja ojczyzna: pola, zieloność i kwiaty” (C. K. Norwid). Obrazy ojczyzny w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych tekstach literackich i kultury polskich pisarzy i artystów.
39. „Vanitas vanitatum et omnia vanitas”. Porównując wybrane teksty kultury, omów motyw *vanitas* w literaturze i innych dziedzinach sztuki średniowiecza i baroku
40. Swoi czy obcy? Zaprezentuj literackie i malarskie wizerunki Żydów w polskiej sztuce XIX i XX wieku (na przykładzie wybranych dzieł).
41. Polak - Sarmata w literaturze i malarstwie. Porównaj wizerunki na przykładach wybranych tekstów i obrazów.
42. Wpływ malarstwa na literaturę. Omów temat, analizując wybrane utwory literackie.
43. Literackie i malarskie portrety władców. Omów zagadnienie, analizując teksty kultury wybranej epoki.
44. Bohater romantyczny jako inspiracja dla twórców filmowych. Omów zjawisko, analizując wybrane utwory literackie i filmy.
45. Oblicza zrywów narodowościowych w literaturze i innych dziedzinach sztuki polskiej. Zanalizuj i porównaj wybrane dzieła należące do literatury polskiej.
46. Obraz zagłady w dziełach literackich i innych dziedzinach sztuki. Zanalizuj i omów samodzielnie wybrane przykłady.
47. Cechy impresjonistycznego postrzegania świata. Omów je na podstawie analizy wybranych dzieł literackich i plastycznych Młodej Polski.
48. Dzieło literackie jako tworzywo sztuki filmowej. Omów zagadnienie, analizując i porównując adaptacje wybranej powieści pozytywistycznej i jej literacki pierwowzór.
49. Symbolika sztuki średniowiecznej. Przedstaw jej charakter, analizując wybrane dzieła literackie i plastyczne.
50. Brzydota jako kategoria estetyczna w sztuce barokowej. Omów jej istotę i funkcje, analizując wybrane utwory literackie i dzieła plastyczne.
51. Przeciw stereotypom kata. Scharakteryzuj portrety dobrych Niemców, analizując wybrane przykłady z literatury i filmu.
52. Motywy biblijne w literaturze i innych dziedzinach sztuki późniejszych epok. Omów temat na podstawie tekstów kultury trzech wybranych przez siebie epok.
53. Adaptacje utworów literackich w tekstach kultury XX wieku. Przeanalizuj wybrane lektury i omów problem adaptacji muzycznej, filmowej i teatralnej na przykładach wybranych dzieł.
54. Impresjoniści - malarze i poeci. W wybranych dziełach malarskich z okresu modernizmu wskaż i omów związki z poezją.
55. Bohaterki powieści B. Prusa i ich kreacje filmowe. Scharakteryzuj i porównaj wybrane postaci literackie i ich wcielenia aktorskie.
56. Problem adaptacji filmowych wielkich dzieł literatury polskiej. Porównaj trzy wybrane teksty literackie z ich ekranizacjami. Sformułuj własną opinię, odwołując się do opinii krytyków.
57. Artystyczne ujęcie macierzyństwa w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów, analizując wybrane teksty kultury.
58. Koncepcja człowieka w literaturze i innych dziedzinach sztuki dwóch różnych epok literackich. Omów na wybranych przykładach.
59. Tekst poetycki jako tworzywo przeboju muzycznego. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
60. Surrealizm w malarstwie, filmie i literaturze. Porównaj funkcjonowanie wskazanej techniki artystycznej w sztuce XX wieku.
61. „Między sztuką a barbarzyństwem. Sens i język graffiti”. Omów temat na podstawie wybranych przykładów.

JEZYK:

1. Ślady Biblii we współczesnej polszczyźnie. Omów zagadnienie na podstawie związków frazeologicznych, przysłów i przenośnych znaczeń wyrazów.
2. Łacińskie korzenie języka polskiego. Zanalizuj zgromadzony materiał językowy i sformułuj wnioski.
3. Gwara podhalańska w literaturze polskiej. Omów zagadnienie, analizując wybrane teksty.
4. Język bloga. Posługując się wybranymi przykładami, omów charakterystyczne cechy dzienników internetowych.
5. Na wybranych przykładach scharakteryzuj jedną z odmian środowiskowych współczesnej polszczyzny.
6. Wykorzystując zgromadzony przez siebie materiał badawczy, dokonaj analizy językowej i kulturowej przysłów polskich.
7. Związki frazeologiczne we współczesnej poezji polskiej. Przedstaw sposób ich funkcjonowania, analizując wybrane przykłady.
8. Gry językowe w tytułach literackich i prasowych. Na przykładzie wybranych tytułów omów mechanizmy językowe oraz ich funkcje.
9. Zapożyczenia we współczesnej polszczyźnie. Analizując zgromadzony materiał badawczy, omów problem i przedstaw zasadność stosowania zapożyczeń z języka angielskiego lub innego wybranego.
10. Teleturnieje - zbadaj specyfikę i funkcje języka. Zanalizuj wybrane teleturnieje.
11. Między stylistyką a retoryką. Omów środki językowe konieczne do zbudowania tekstu perswazyjnego (na dowolnie wybranym przykładzie).
12. Scharakteryzuj język wybranych bohaterów literackich. Uwzględnij cechy ujawniające ich przynależność środowiskową i charakter.
13. Język prasy. Na konkretnych przykładach omów różne odmiany stylu publicystycznego.
14. Porównaj styl pamiętników twórców różnych epok. Wykorzystaj zgromadzony przez siebie materiał badawczy.
15. Funkcje monologu wewnętrznego i monologu wypowiedzianego. Przedstaw temat, analizując wybrane utwory literackie.
16. Funkcje powiedzonek bohaterów literackich. Omów temat na wybranych przykładach.
17. Komizm słowny i sposoby jego realizacji w wybranych utworach różnych autorów i epok. Omów, analizując wybrane teksty literackie.
18. Przysłowia i aforyzmy (sentencje) w utworach literackich, ich rola w tekście. Omów, analizując wybrane przykłady.
19. Nowe słowa w języku polskim. Rozważ potrzebę ich funkcjonowania, analizując zebrany materiał rzeczowy.
20. Specyfika języka bohaterów literatury science fiction. Omów na przykładzie wybranych utworów.
21. Scharakteryzuj język jednego z zespołów rockowych, wyjaśniając zasadność doboru środków językowej ekspresji.
22. Język i styl dzieła epickiego. Omów, analizując wybrane przez siebie przykłady.
23. Omów rolę słów - kluczy w twórczości wybranego poety (J. Słowacki, W. Szymborska, Z. Herbert). Zanalizuj różne utwory.
24. Twórca - stwórca. Zanalizuj neologizmy, omów ich funkcje w wybranych utworach XIX i XX wieku.
25. Informacja czy manipulacja? Zanalizuj pod kątem językowym zebrane przez Ciebie ogłoszenia prasowe.
26. Jak nazwać własną firmę? Zanalizuj mechanizmy nazwotwórcze w swoim regionie. Zbadaj zgromadzony materiał językowy.
27. Piosenka aktorska, popularna, chodnikowa (disco polo). Wykaż różnice i podobieństwa w doborze językowych środków wyrazu.
28. Mówić, słuchać, negocjować - zanalizuj dyskusje radiowe i telewizyjne w oparciu o wybrane programy publicystyczne.
29. „Porozmawiajmy o tym” - zanalizuj językowe środki perswazji w programach typu „talk - show”.
30. Język polityki. Omów problem, analizując styl oraz poprawność współczesnych dyskusji i przemówień politycznych. Wykorzystaj zgromadzony przez siebie materiał badawczy.
31. Dawne i współczesne nazewnictwo. Badając nazwy ulic i dzielnic w Poznaniu, przedstaw ich etymologię, budowę słowotwórczą i inne aspekty językowe.
32. Język współczesnego środowiska uczniowskiego a język ogólny. Zanalizuj słownictwo i frazeologię przykładów zaczerpniętych z opracowanych przez Ciebie ankiet i innych materiałów badawczych.
33. Błędy językowe w prasie i telewizji. Badając zgromadzony przez siebie materiał, zanalizuj i sklasyfikuj błędy językowe, wyjaśnij przyczyny ich powstawania.
34. Czemu służą językowe eksperymenty w poezji? Omów zagadnienie, analizując utwory futurystów, M. Białoszewskiego, B. Leśmiana lub innych twórców tak zwanej poezji lingwistycznej.
35. Bogactwo, różnorodność środków stylistycznych i ich funkcje w liryce Młodej Polski. Przedstaw na wybranych przykładach.
36. Przemówienie jako gatunek retoryczny. Zanalizuj wybrane przykłady.
37. Gwara a stylizacja gwarowa. Omów zjawiska na wybranych tekstach Młodej Polski.
38. Kazik Staszewski - poeta, publicysta czy grafoman? Sformułuj własną opinię, analizując wybrane teksty autora.
39. Biblijne i mitologiczne związki frazeologiczne w języku współczesnych Polaków. Omów, analizując celowo zgromadzony materiał językowy.

40. Zapożyczenia językowe jako sposób wzbogacania języka. Omów problem na wybranych przykładach z różnych epok.
41. Nazwy miejscowe w Twojej okolicy. Analizując zgromadzony materiał, dokonaj klasyfikacji i próby określenia ich etymologii.
42. „Z Tobą ja gadam...” - celowość użycia języka potocznego w poezji. Omów temat, analizując wybrane polskie utwory poetyckie z XIX i XX wieku.
43. Język propagandy w twórczości poetów Nowej Fali. Scharakteryzuj sposoby wykorzystania nowomowy w poezji na przykładach wybranych utworów.
44. Język prasy młodzieżowej. Omów zagadnienie, analizując język wybranych czasopism.
45. Gwara uczniowska w utworach literackich. Scharakteryzuj cechy języka, analizując wybrane utwory.
46. Język reklam adresowanych do młodzieży. Omów temat, analizując teksty wybranych reklam telewizyjnych, radiowych lub prasowych.
47. Analizując zgromadzony materiał językowy, scharakteryzuj neologizmy pojawiające się we współczesny języku polskim.
48. Manipulacja językowa w polskich mediach. Zaprezentuj temat, analizując celowo zgromadzony materiał językowy.
49. Scharakteryzuj język wybranych bohaterów literackich wywodzących się z chłopstwa i inteligencji polskiej. Uwzględnij cechy ujawniające ich przynależność środowiskową oraz charakter.
50. Specyfika języka bohaterów literatury faktu. Omów temat na wybranych przykładach z literatury polskiej.
51. Zjawisko językowej perswazji i ekonomizacji wypowiedzi w kulturze masowej. Przeanalizuj zagadnienie, posługując się przykładami z prasy i telewizji.
52. Język reklamy i jego wpływ na kształtowanie się języka ogólnopolskiego. Omów, analizując celowo zgromadzony materiał językowy.
53. Retoryka polityków. Porównaj sposoby mówienia o sprawach społecznych w wystąpieniach przedstawicieli władzy, reprezentujących skrajne opcje polityczne.
54. Specyfika nowomowy. Analizując teksty przemówień politycznych z okresu stalinowskiego, przedstaw cechy języka ówczesnej propagandy politycznej.
55. Perswazja a manipulacja językowa. Porównaj środki językowe i ich wykorzystanie w wybranych tekstach propagandowych.
56. Wpływ języków obcych na kształtowanie się współczesnej polszczyzny. Na podstawie wybranych tekstów omów problem zapożyczeń w języku polskim.
57. Scharakteryzuj różne typy stylizacji językowych i ich funkcje, analizując język wybranych postaci literackich.
58. Język prasy. Omów różne odmiany stylu publicystycznego na konkretnych przykładach. W wypowiedzi wykorzystaj artykuły publicystyczne.
59. Wpływ rozwoju techniki na formę współczesnego języka potocznego. Omów problem na podstawie analizy wybranych przykładów.